

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Decima sub Aureliano Ecclesiæ persecutio. Sectio X.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

Eusebius.

contra Christianos inhiabit, patrisque aduersus illos edicta rescidit, aliaque in eorum fauorem vulgavit, vt affirmat Euseb. 7. cap. 14. *Cum Valerianus*, inquit, apud barbaros seruitutem subisset, filius eius solus Imperio potitus, clementius, & moderatius se gessit in gubernando, & edictis vulgatis persecutionem remisit, relaxauitque, atque adeo illos, qui verbo Dei praeerant, quod ipsis in more positum fuisset, liberè exequi per literas mandauit, quae sic habent: Imperator Caesar, Publius, Eicinius, Galienus, Pius, Fortunatus, Augustus Dionysio, & Pinna, & Demetrio, & ceteris Episcopis salutem. Mea munificentia beneficium per uniuersum orbem diuulgari praecepi, vt qui loca religiosa, quae spectant ad Christianos, possident, ab illis statim discedant, & propterea vos literarum mearum exemplari uti poteritis, quo nemo deinceps vobis quidquam faciat molestia: atque istud quidem, vt nunc liberè, & pro arbitratu à vobis expleri queat, iam pridem à me erat concessum: his de causis Aurelius Cyrenius, qui summam rerum secundum me administrat, literarum etiam exemplar conseruabit. Haec tenet Eusebius.

Decima sub Aureliano Ecclesiae persecutio.

SECTIO X.

Claudius
Imperator
35.
Trebellius.

I. **C**eruo Gallieno Flavius Claudius, iam ipsius Gallieni morientis sententia designatus, ab exercitu appellatur Imperator, quem miris in caeli usque effert laudibus Trebellius Pollio, in eo que ait Traiani virtutem, Augusti moderationem, Antonini pietatē mirificè enituisse, tamque absolutum numeris omnibus Imperatorem fuisse, vt eius stirpem ad Imperium summi Principes eligerent, emendatio Senatus optaret. Vbi primū factus est Imperator, Aureolū, qui grauior Reipublicae fuerat, quod multum Gallieno placebat, conflictu habito à Reipublicae gubernaculis depulit: tyrannūque missis ad populum edictis, datis etiam ad Senatum orationibus iudicauit, imò Aureolum arrogantem, & feodus petentem Imperator grauis, & seuerus non audiuit, illōque responso reiecit. Haec à Gallieno petenda fuerant, qui consentire moribus poterat, & timere: denique iudicio militum apud Mediolanum Aureolus dignum exitum vita, ac moribus suis habuit. Tanta animi magnitudine, atque robore fuit Claudius, vt trecenta viginti millia armatorum gentium barbararum, seu, vt ipsemet in quadam ait epistola, Gotthorum, quae in Romanum Imperium inuaserant, ita contriuerit, vt vix aliquos ad patrium solum redire permiserit: ob quam victoriam clypeus illi aureus totius Senatus iudicio in Romana Curia, & in Capitolio ante Iouis templum statua aurea decem pedum, & in rostris columnna, palmata statua superfixa, librarum argenti mille quingentarum collocata. Finito bello Gotthico grauis morbus increbuit, ex quo etiam ipse Claudius diem clausit, cum biennium non integrum imperasset. Eo vita functo Quintilius frater eiusdem delatum sibi omnium iudicio suscepit Imperium, sed ob breuitatem temporis nihil dignum Imperio generè potuit: nam septima decima die, quod se grauem, & seuerum contra milites ostenderat, ac verum principem pollicebatur, à militibus interemptus periit. Alij aliter eius obitum memorant, quod scilicet Aureliani Imperatoris nuncio exterritus sanguine è venis emisso vitam finierit.

Quintilius
Imperator
36.Aurelianus
Imperator
37.

II. Electus subinde Aurelianus trigessimus septimus Romanorum Imperator, medio atri patre genitus, & vt quidam ferunt, Aurelij clarissimi Senatoris colonio inter Daciam, & Macedoniam: à prima aetate nullum vnquam diem, quamnis festum, va cantentive praetermisit, quo non se pilo, & sagittis, ceterisque armorum officijs exerceret: eius adhuc priuati extant nonnulla praecleara facinora: nam

nam erumpentes Sarmatas in Illyrico cum trecentis praefidiariis solus attriuit. Refert Theoclius Caesarum temporum Scriptor Aurelianum manu sua bello Sarmatico vna die quadraginta, & octo interfecisse, pluribus autem diuersis diebus ultra noningentos quinquaginta: idem apud Moguntiam tribunus legionis sextae Gallicanae Francos irruentes, cum vagarentur per totam Galliam, sic afflixit, vt trecentos ex iis captos septingentis interemptis sub corona vendidit. Militibus ita timori fuit, vt sub eo posteaquam semel cum ingenti ferocitate castris peccata corripuit, nemo peccauerit: solus omnium militem, qui adulterium cum hospitis vxore commiserat, ita puniuit, vt duarum arborum capita inflecteret, quas ad pedes militis deligaret, easdemque subito dimitteret, vt scissus ille vtrinque penderet: quae res ingentem timorem omnibus iniecit. Libet hoc loco epistolam eius militarem ad vicarium suum datam transcribere doctrinae causa. Ea fuit huiusmodi: *Si vis tribunus esse, imò si vis viuere, manus militum contine: nemo pullum alicuius rapiat: ouem nemo contingat: vnam nullus auferat. segetem nemo detrahat: oleum, sal, lignum nemo exogat, annona sua contentus sit: de praeda hostis, non de lacrymis provincialium habeat stipendium in balneo, non in popina habeat: in hospitibus castè se agat: qui litem fecerit, vapulet.* Multa praecclare gessit in bello, & inter alia Marcomannicum bellum difficillimum confecit, & celeberrimam Zenobiam Orientis Reginam vicit, & captiuam tenuit. Ingens strepitus fuit omnium militum Zenobiam ad penam poscentium: sed Aurelianus indignum existimauit mulierem interiri: itaque occisis plerisque, quibus auctoribus illa bellum mouerat, triumpho mulierem reseruauit. Tum vehementer irascens, quòd adhuc Tetricus Gallias obtineret, Occidentem petiit, atque ipso Tetrico exercitum suum prodente, quòd eius scelera ferre non posset, debitas sibi legiones obtinuit: princeps igitur totius orbis Aurelianus pacatis per Occidentem Gallis Romam iter flexit, vt de Zenobia, & Tetrico, hoc est, de Oriente, & Occidente triumpharet: cuius triumphi pompam, & apparatus sanè nobilem describit Flavius Vopiscus Syracusius in vita Aureliani. Curus Regij tres fuerunt: in his vnus Odenatus argento, auro, gemmis operosus, atque distinctus: alter, quem Rex Persarum Aureliano, dono dedit, ipsi quoque pari opere fabricatus; tertius, quem sibi Zenobia composuerat sperans se urbem Romanam cum eo visuram, quòd illam non refellit: nam cum eo urbem ingressa est, sed victa & triumphata: fuit alius currus quatuor ceruis iunctus, qui fuisse dicitur Regis Gothorum, quo, vt multi memoriae tradiderunt, in Capitolium Aurelianum inuectus est, vt illic cederet ceruos, quos cum eodem curru captos Ioui vouisse ferebatur. Praecedebant Elephanti viginti, serae mansuetae Libycae Palaestinae diuersae ducentae, quas statim Aurelianus priuatis donauit, ne fiscum annonae grauaret: tigrides quatuor, camelopardali, alces, caetera talia per ordinem ducta: gladiatorum patia octingenta: praeter captiuos gentium barbararum Blemyes, Axomita, Arabes, Eudamones, Indi, Baetiani, Hiberi, Saraceni, Persae, cum suis quique muneribus: Gotthi, Alani, Roxolani, Sarmatae, Franci, Sueui, Vandali, Germani religatis manibus captiui praecesserunt: inter hos etiam Palmyreni, qui superauerant, principes ciuitatis, & Aegyptij ob rebelliam: ductae sunt & decem mulieres, quas virili habitu pugnautes inter Gothos ceperat, cum multae essent interemptae, quas de Amazonum genere titulus indicabat. Praelati sunt tituli gentium nomina continentes. Inter haec fuit Tetricus chlamyde coccinea, tunica galbina, braccis Gallicis ornatus, adiuncto sibi filio, quem Imperatorem in Gallia nuncupauerat: incedebat etiam Zenobia ornata gemmis, catenis aureis, quas alij sustenta-

Theoclius.

Flavius Vopiscus.
Aureliani
triumphi.

bant: præferebantur coronæ omnium civitatum aureæ, titulis eminentibus prædita. Iam populus ipse Romanus, iam vexilla collegiorum, atque castrorum, & cataphractarum milites, & opes regie, & omnis exercitus, & Senatus, et si aliquanto tristior, quod Senatores triumphari videbat, multum ornamentis pompæ addiderunt. Hanc rerum gestarum gloriam fœdavit crudelitate Aurelianus: fuit enim princeps crudelis, & sanguinarius, quam ob causam in odium suorum veniens, occisus perijt sexto imperij anno. Quare non mirum, si homo insignis crudelitatis, & sævitie gravem in Christianos persecutionem mouerit, quam nos decimam ordine constituimus. Et quidem cum primum in Christianos sævire decrevit, diuinitus est cohibitus, quemadmodum narrat Eusebius lib. 7. cap. 24.

Eusebius.

*Aurelianus
literas contra
Christianos
subscribere
vult diuina
repreffit.*

Aurelianus, inquit, tempore sui imperij progrediente, aliena opinione & prope contraria de nobis concepta quibusdam iam consilio impulsus fuerat, ut contra nos persecutionem eiceret. Creber de hac re apud omnes sermo ferebatur, sed iam iam prope dixerim Aurelianus, cum literas contra nos compositas manu subscriberet, diuina visio subito occupauit, qua brachiorum commissuris eneruatum illum ab insensato repreffit, & omnium oculis clarè, & manifestè spectandam Ecclesiam molienti, nisi præpotens Dei manus diuino suo, & celesti iudicio temporibus, quibus Ecclesiam probare decreuit, istud disciplina, & castigationis causa perferret, & expleri permisisset. Hæc ille. Quamquam verò tunc temporis persequendi Christianos cogitationem deposuerit, postea tamen tertio saltem imperij anno pro innata crudelitate eos insecutum fuisse reuocari in dubium haud debet, cum affirmet D. Augustinus lib. 18. de Ciuit. cap. 32. D. Leo serm. 2. de Pentecoste, Seuerus Sulp. lib. 2. sacre histo. & alij, eiusque tempore legamus plurimos martyres effectos, Symphorianum dico, Felicem Papam, Agapitum quindecim annorum puerum, Restitutam virginem, Athenodorum Episcopum, Gregorij Thaumaturgi fratrem germanum, & alios complures, quos enumerat Cardinalis Baronius tom. 2. Annal. ab anno Christi 273. Perijt Aurelianus interfectus à suis opera Mnesthei cuiusdam, quæ pro notario secretorū habuerat, anno imp. sexto, ut alij, septimo inchoato.

*D. August.
D. Leo.
Seuer. Sulp.*

Vndecima, eaque grauiissima sub Diocletiano, & Maximiano Ecclesie persecutio.

SECTIO XI.

*I.
Tacitus 38.
Imperator.*

Aurelianus excipit Tacitus trigesimus octauus ordine Imperator. Interempto Aureliano sex menses durauit interregnum: toto enim eo tempore exercitus, & Senatus de Imperatore deligendo mutuis inter se officiis certarunt: exercitus ad Senatum refudit, Senatus contra electionem in exercitū refudit, sciens non libenter iam milites accipere imperatores, quos Senatus appellasset: dumque vtrò, citròque ab exercitu ad Senatum: à Senatu ad exercitum mutuantur litere, sextus peractus est mensis, tandem frequentissimo Senatu electus est Tacitus, vir Consularis iam senex, qui vnus erat de Senatoribus, qui presentes aderant: nam cum Tacitus, qui erat prima sententia, sententiam (incertum) quæ vellet dicere, omnis Senatus acclamauit, *Tacite Auguste Dyte seruent, rediligimus, te Principem facimus, suscipe imperium ex Senatus auctoritate.* Plerique scripserunt Tacitū absentem, & in Campania agentē principem nūcupatum, sed res ita habuit. Cū rumor emerisset illum Imperatorem esse faciendum, discessit, atque in Baiano duobus moratus est mensibus: sed inde deductus, huic Senatus consulto quasi priuatus interfuit.